

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

ТИМЧАСОВА АДМІНІСТРАТИВНА КОЛЕГІЯ

РІШЕННЯ

25 листопада 2019 р.

Київ

№ 92-р/тк

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Протягом 2016 – 2018 років комунальне підприємство Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств», як ритуальна служба та орган адміністративно-господарського управління та контролю, уклало із суб'єктами господарювання, які здійснюють діяльність на ринку ритуальних послуг на території міста Вінниці договори про надання ритуальних послуг, у положеннях яких було передбачено плату за в'їзд катафального транспорту суб'єктів господарювання на кладовища міста Вінниці.

Із січня 2019 року комунальне підприємство Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств» укладає із суб'єктами господарювання договори про надання ритуальних послуг, відповідно до яких суб'єкт господарювання при кожному оформленні договору замовлення на поховання сплачує кошти безповоротної фінансової допомоги.

У результаті таких дій протягом 2016 – 2019 років на ринках ритуальних послуг у територіальних межах міста Вінниці встановлені не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

За результатами розгляду справи № 04-10/06-18 такі дії комунального підприємства Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств» кваліфіковані як порушення, передбачене пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу адміністративно-господарського управління та контролю, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

Комунальне підприємство Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств» зобов'язано у двомісячний строк припинити зазначене порушення.

Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України (далі – ТАК Комітету), розглянувши матеріали справи № 04-10/06-18 про порушення комунальним підприємством Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств» законодавства про захист економічної конкуренції, розпочатої розпорядженням Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 16.10.2018 № 09-рк, та подання про попередні висновки у справі № 04-10/06-18 першого відділу досліджень і розслідувань Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 01.10.2019 № 52-03/193п,

ВСТАНОВИЛА:**1. Процесуальні дії**

- (1) Розпорядженням адміністративної колегії Вінницького обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) від 16.10.2018 № 09-рк розпочато розгляд справи № 04-10/06-18 за ознаками вчинення комунальним підприємством Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств» (далі – КП «Комбінат комунальних підприємств», Відповідач, Підприємство) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді вчинення антиконкурентних дій, які полягають у встановленні не передбачених законами України заборон та обмежень самостійності підприємств на ринках ритуальних послуг у територіальних межах міста Вінниці
- (2) Головою Відділення надіслано Відповідачеві копію розпорядження від 16.10.2018 № 09-рк.
- (3) Листом від 14.11.2018 № 145 (вх. № 52-01/2007 від 14.11.2018) Відповідач надав відповідь на розпорядження від 16.10.2018 № 09-рк.
- (4) Листом від 01.10.2019 № 52-02/1995 Відповідачеві направлено подання про попередні висновки у справі від 01.10.2019 № 52-03/193п.
- (5) Листом від 07.10.2019 № 74 (вх. № 52-01/1418 від 10.10.2019) Відповідач надав відповідь на подання про попередні висновки.

2. Відповідач

- (6) Відповідачем у справі є комунальне підприємство Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств» (ідентифікаційний код 03338656, адреса 21036, Вінницька область, м. Вінниця, вул. Анастасії Медвідь, буд. 2).

3. Обставини справи***КП «Комбінат комунальних підприємств» як орган адміністративно-господарського управління та контролю***

- (7) Відповідно до рішення 26 сесії Вінницької міської ради третього скликання від 30.11.2012 № 1033 (зі змінами, внесеними згідно з рішенням від 18.08.2017 № 829), Підприємство є правонаступником комунального підприємства «Вінницька спеціалізована ритуальна служба», установи «Вінницька міська рятувально-водолазна служба» та міського комунального підприємства «Міська лазня» та є ритуальною службою.
- (8) Як свідчить розділ I Статуту КП «Комбінат комунальних підприємств», затвердженого рішенням Вінницької міської ради від 18.08.2017 № 829 (далі – Статут), Підприємство належить до комунальної власності територіальної громади м. Вінниці. Засновником КП «Комбінат комунальних підприємств» є територіальна громада м. Вінниці в особі Вінницької міської ради. Органом, за яким закріплено функції управління Підприємством, є Департамент комунального господарства та благоустрою Вінницької міської ради.
- (9) Відповідно до статті 78 Господарського кодексу України, статті 169 Цивільного кодексу України, статті 60 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» Відповідач має статус комунального підприємства.

- (10) КП «Комбінат комунальних підприємств» здійснює свої повноваження відповідно до Закону України «Про поховання та похоронну справу» від 10.07.2003 № 1102-IV (далі – Закон № 1102-IV).
- (11) Відповідно до частини першої статті 8 Закону № 1102-IV організація діяльності в галузі поховання померлих здійснюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства, іншими центральними органами виконавчої влади, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та їх виконавчими органами.
- (12) Згідно з пунктом 3 частини п'ятої статті 8 Закону № 1102-IV органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції створюють ритуальні служби.
- (13) Як визначено частиною першою статті 10 Закону № 1102-IV, надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 Закону № 1102-IV, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності.
- (14) Відповідно до пункту 1 Типового положення про ритуальну службу в Україні, затвердженого наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709 (далі – Типове положення), ритуальна служба в Україні – це спеціалізоване комунальне підприємство, що створюється органом місцевого самоврядування в порядку, установленому Законом № 1102-IV.
- (15) Згідно з пунктами 8 і 8.1 Типового положення ритуальна служба забезпечує укладання договорів із суб'єктами господарювання.
- (16) На вимогу голови Відділення від 08.12.2017 № 04-32/1731 до Вінницької міської ради надати копію рішення органу місцевого самоврядування про визначення комунального підприємства ритуальною службою, Виконавчий комітет Вінницької міської ради листом від 22.12.2017 № 01-00-002-55909 (вх. № 15 від 04.01.2018) повідомив: *«Згідно рішення Вінницької міської ради № 1033 від 30.11.2012 перейменовано комунальне підприємство «Вінницька спеціалізована ритуальна служба» в комунальне підприємство Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств», також даним рішенням міської ради затверджено статут комунального підприємства Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств» в новій редакції. Суб'єктами господарювання, які уклали договори з КП «Комбінат комунальних підприємств» є наступні суб'єкти господарювання: ПП «Милосердя-В» в особі директора Кедик Олександр Анатолійович, м. Вінниця, 1-й пров. М. Вольгельмут-Літвіненко, 10; ФОП «Вічна пам'ять» в особі директора Дяченко Вадима Володимировича, м. Вінниця, вул. Стрілецька, 28; ФОП «Реквієм» в особі Паньків Михайло Іванович, м. Вінниця, вул. Батозька, 12; ФОП в особі директора Васильєва Володимира Олександровича, м. Вінниця, вул. Коцюбинського, 11 кв. 211».*
- (17) Як встановлено пунктом 1.1 Статуту, Відповідач є спеціалізованим підприємством з питань організації поховання померлих, надання ритуальних та комунальних послуг населенню, забезпечення належного санітарного стану об'єктів благоустрою, здійснення операцій, пов'язаних з рятуванням життя і охороною здоров'я людей на водних об'єктах м. Вінниці, проведення водолазних та інших робіт. Відповідно до пункту 3.1 Статуту основною метою діяльності Підприємства є виконання вимог законодавства України у сфері організації поховання померлих, надання ритуальних послуг, побутових, комунальних послуг мешканцям міста.

- (18) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи адміністративно-господарського управління та контролю – суб'єкти господарювання, об'єднання, інші особи в частині виконання ними функцій управління або контролю в межах делегованих їм повноважень органів влади чи органів місцевого самоврядування.
- (19) Отже, КП «Комбінат комунальних підприємств» згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є органом адміністративно-господарського управління та контролю.

Ринок надання ритуальних послуг на території міста Вінниці

- (19) Методикою визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженою розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованою в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), визначено, що:

товарні межі ринку – це товар (товарна група), сукупність схожих, однорідних предметів господарського обороту, у межах якої споживач, за звичайних умов, може перейти від споживання певного виду предметів господарського обороту до споживання іншого. Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого;

територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання товару (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним;

часовими межами ринку є проміжок часу (як правило – рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.

- (20) Відповідно до статті 2 Закону № 1102-IV:

поховання померлого – комплекс заходів та обрядових дій, які здійснюються з моменту смерті людини до поміщення труни з тілом або урни з прахом у могилу або колумбарну нішу, облаштування та утримання місця поховання відповідно до звичаїв та традицій, що не суперечать законодавству;

ритуальні послуги – це послуги, пов'язані з організацією поховання та облаштуванням місця поховання.

Суб'єктам господарювання всіх форм власності Закон № 1102-IV надає право на надання послуг згідно з Необхідним мінімальним переліком окремих видів ритуальних послуг, затверджених наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709 (далі – Мінімальний перелік).

Також статтею 10 цього Закону встановлено обов'язкову умову, виконання якої надає право легально працювати на ринку ритуальних послуг (згідно з Мінімальним переліком), а саме, суб'єкт господарювання повинен укласти договір про надання ритуальних послуг з ритуальною службою.

Послуги згідно з Мінімальним переліком:

- оформлення договору-замовлення на організацію та проведення поховання;
- оформлення свідоцтва про поховання;

- копання могили (викопування могили ручним або механізованим способом, опускання труни з тілом померлого в могилу, закопування могили, формування намогильного напису та одноразове прибирання території біля могили);
- монтаж та демонтаж намогильної споруди при організації підпоховання в існуючу могилу;
- поховання та підпоховання урни з прахом померлих у колумбарну нішу, в існуючу могилу, землю.

Статтею 11 Закону № 1102-IV встановлено, що поховання померлого покладається на виконавця волевиявлення померлого. Якщо у волевиявленні померлого немає вказівки на виконання волевиявлення чи в разі відмови виконавця від виконання волевиявлення померлого, поховання померлого здійснюється чоловіком (дружиною), батьками (усиновителями), дітьми, сестрою, братом, дідом або бабою, онуком (правнуком), іншою особою, яка зобов'язалася поховати померлого.

- (21) Тобто, замовниками (споживачами) ритуальних послуг, пов'язаних з похованням тіла померлого (далі – Замовник), є:
- особи, які здійснюють поховання померлого з урахуванням його волевиявлення за життя;
 - особи, які зобов'язалися поховати померлого, в тому числі родичі померлого.
- (22) Об'єктами дослідження є:
- Вінницька міська рада – орган місцевого самоврядування;
 - КП «Комбінат комунальних підприємств» - спеціалізоване комунальне підприємство (ритуальна служба), створене органом місцевого самоврядування;
 - суб'єкти господарювання, які уклали зі спеціалізованим комунальним підприємством (ритуальною службою) договори про надання ритуальних послуг та укладають зі споживачами послуг відповідні договори-замовлення на організацію та проведення поховання;
 - послуги, які включені до Мінімального переліку.
- (23) З урахуванням положень Закону № 1102-IV та підзаконних нормативних актів: надавачами (постачальниками, виробниками) послуг є суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність на ринку ритуальних послуг у територіальних межах міста Вінниці за видом економічної діяльності - КВЕД 96.03 «Організування поховань і надання суміжних послуг».

Відповідно до договорів про надання ритуальних послуг на території міста Вінниці, інформації, наданої листом КП «Комбінат комунальних підприємств» від 17.04.2018 № 47 (вх. № 801 від 17.04.2018), та листом Виконавчого комітету Вінницької міської ради від 22.12.2017 № 01-00-002-55909 (вх. № 15 від 04.01.2018) на ринку ритуальних послуг в територіальних межах міста Вінниці в період з 2016 рік по 2018 рік здійснювали діяльність такі суб'єкти господарювання:

- КП «Комбінат комунальних підприємств» (21036, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Анастасії Медвідь, буд. 2, ідентифікаційний код 03338656);
- Фізична особа-підприємець Дяченко Вадим Володимирович (далі – ФОП Дяченко В.В.); (21100, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Червоноармійська (нова назва вул. Стрілецька), буд. 28, кв. 53, ідентифікаційний номер 2821812214);
- приватне підприємство «Милосердя-В» (далі – ПП «Милосердя-В») (21018, Вінницька область, м. Вінниця, 1-тупик Литвиненко, буд. 10, ідентифікаційний номер 35110797);
- Фізична особа-підприємець Паньків Михайло Іванович (далі – ФОП Паньків М.І.) (21030, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Медведєва (нова назва вул. Миколи Амосова), буд. 9, кв. 149, ідентифікаційний номер 2410826797);

- Фізична особа-підприємець Васильєв Володимир Олександрович (далі – ФОП Васильєв В.О.) (21100, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Коцюбинського, буд. 11, кв. 211), ідентифікаційний номер 2281113359)

Отримувачами послуг згідно з Мінімальним переліком є виконавці волевиявлення померлого, або чоловік (дружина), батьки (усиновителі), діти, сестра, брат, дід або баба, онук (правнук), інші особи, які зобов'язались поховати померлого.

(24) Визначення товарних меж ринку

Товарними межами ринку є ритуальні послуги, які надаються суб'єктами господарювання, що уклали з КП «Комбінат комунальних підприємств» договір про надання ритуальних послуг (далі – Ринок). Ритуальні послуги є взаємодоповнювальними й надаються комплексно одним надавачем цих послуг.

(25) Визначення територіальних (географічних) меж Ринку згідно з Мінімальним переліком

Згідно з листом Виконавчого комітету Вінницької міської ради від 22.12.2017 № 01-00-002-55909 (вх. № 15 від 04.01.2018) лише на балансі Відповідача знаходяться всі кладовища на території міста Вінниці:

- діючі – Лука-Мелешківська, Сабарівське (старе), Сабарівське (нове);
- не діючі – Підлісне (центральне), О. Кобилянської (П'ятничани), Староміське, Тяжилівське, Київське (Меморіал Визволення), на вул. Привокзальна.

З урахуванням наведеного, територіальними (географічними) межами ринку послуг згідно з Мінімальним переліком, є територія міста Вінниці, на якій розташовані кладовища, що знаходяться на балансі Відповідача.

(26) Визначення часових меж Ринку

Договір про надання ритуальних послуг КП «Комбінат комунальних підприємств» укладає із суб'єктами господарювання, які виявлять бажання працювати на ринку ритуальних послуг на території міста Вінниці, на один рік.

Протягом 2016 – 2018 років у договорах про надання ритуальних послуг, укладених КП «Комбінат комунальних підприємств» із суб'єктами господарювання, було передбачено плату за в'їзд катафального транспорту на кладовище міста Вінниці.

За договорами про надання ритуальних послуг, укладеними у 2019 році, КП «Комбінат комунальних підприємств» стягує із суб'єктів господарювання кошти безповоротної фінансової допомоги при оформленні кожного договору замовлення на поховання.

Отже, часовими межами ринку є період з 2016 року по листопад 2019 року.

Порушення є триваючим у часі та не припиненим.

(27) Бар'єри вступу на Ринок згідно з Мінімальним переліком потенційних конкурентів

Адміністративні бар'єри.

Суб'єктам господарювання всіх форм власності Закон № 1102-IV надає право на надання Послуги згідно з Мінімальним переліком, однак встановлено обов'язкову умову, виконання якої надасть право легально працювати на ринках ритуальних послуг, а саме, суб'єкт господарювання повинен укласти договір, із дотриманням порядку його укладання, з ритуальною службою.

Порядок укладання вказаного договору визначено пунктом 8 Типового положення.

Ще однією умовою легітимної роботи на ринку ритуальних послуг як для ритуальних служб, так і для суб'єктів господарювання є те, що вартість послуг (захоронення в землю або кремація) повинна бути встановлена виконавчими органами сільської, селищної, міської ради.

Економічні бар'єри. Необхідною умовою для діяльності на ринках, яку можна віднести до економічних бар'єрів, є наявність у надавачів послуг матеріально-технічної бази персоналу, що володіє знаннями у сфері поховання.

Нормативне регулювання

- (28) Загальні правові засади здійснення в Україні діяльності з поховання померлих, регулювання відносин, що виникають після смерті (загибелі) особи, щодо проведення процедури поховання, а також встановлення гарантії належного ставлення до тіла (останків, праху) померлого та збереження місця поховання визначено Законом № 1102-IV.
- (29) Наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 19.11.2003 № 193 «Про затвердження нормативно-правових актів щодо реалізації Закону України «Про поховання та похоронну справу», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 08.09.2004 за № 1110/9709 (далі – Наказ), затверджено, зокрема:
- Типове положення;
 - Мінімальний перелік;
 - Порядок утримання кладовищ та інших місць поховань (далі – Порядок утримання кладовищ).
- (30) Згідно з частиною першою статті 10 Закону № 1102-IV надання ритуальних послуг відповідно до необхідного мінімального переліку окремих видів ритуальних послуг, передбаченого пунктом 2 частини другої статті 8 вказаного Закону, здійснюється ритуальними службами або за договором суб'єктами господарювання інших форм власності.
- (31) Згідно з пунктами 8 і 8.1 Типового положення ритуальна служба забезпечує укладання договорів із суб'єктами господарювання в такому порядку.
- (32) Суб'єкт господарювання, що виявив бажання працювати на ринку ритуальних послуг, має подати до територіальної ритуальної служби відповідну заяву щодо укладання договору про надання ритуальних послуг на ім'я її керівника та долучити до заяви (засвідчені у встановленому порядку копії) такі документи: копію довідки про включення до ЄДРПОУ для юридичної особи або довідки про присвоєння ідентифікаційного номера для фізичної особи; копію свідоцтва про державну реєстрацію суб'єкта підприємницької діяльності; перелік послуг, що пропонуються для надання суб'єктом господарювання; режим роботи та номер телефону.
- (33) Протягом 14 робочих днів з дня отримання заяви територіальна ритуальна служба укладає із суб'єктом господарювання договір про надання послуг при наявності всього переліку документів, передбачених цим пунктом. Безпідставна відмова в укладенні договору не допускається, вона повинна бути аргументована.
- (34) Отже, законодавством надано виключне право ритуальним службам укладати договори про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання, які виявили бажання здійснювати діяльність на ринку ритуальних послуг.
- (35) Пунктом 1.1 розділу 1 Порядку утримання кладовищ передбачено, що для розміщення місця поховання спеціалізованому комунальному підприємству, установі, організації в постійне користування відповідно до вимог земельного законодавства та гігієнічних вимог щодо облаштування і утримання кладовищ у населених пунктах України (ДСанПіН 2.2.2.028.99) надається земельна ділянка.
- (36) Пунктом 2.4 розділу 2 Порядку утримання кладовищ визначено, що за зверненням Виконавця волевиявлення чи особи, яка взяла на себе зобов'язання поховати померлого, на території кладовища безоплатно виділяється місце для поховання померлого.

- (37) Згідно з пунктом 2.13 Порядку утримання кладовищ на могилах (місцях родинного поховання), у межах наданої земельної ділянки, можуть установлюватися намогильні споруди та елементи благоустрою могили. Одразу після отримання ритуальною службою або виконавчим органом сільської, селищної, міської ради документів, визначених у цьому пункті, вони мають забезпечити безперешкодний доступ на територію кладовища транспортного засобу, на якому перевозиться намогильна споруда, визначена у документі.
- (38) Частиною п'ятою статті 8 Закону № 1102-IV передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх виконавчі органи в межах своєї компетенції, серед іншого, забезпечують будівництво, утримання в належному стані та охорону місць поховання.
- (39) Відповідно до статті 30 Закону № 1102-IV утримання кладовищ забезпечується виконавчим органом сільської, селищної, міської ради за рахунок коштів місцевого бюджету.
- (40) Тобто, чинним законодавством передбачено, що ритуальним службам за рахунок коштів місцевого бюджету відшкодовуються витрати на утримання та обслуговування кладовищ, тому, відповідно, доступ на ці об'єкти є безоплатним для всіх громадян та суб'єктів господарювання, у тому числі з використанням катафального транспорту для здійснення поховань померлого, встановленням надмогильних споруд, іншого.
- (41) Отже, Відповідач є ритуальною службою в розумінні статті 9 Закону № 1102-IV, яка створена органом місцевого самоврядування з метою організації поховання померлих, а в частині надання ритуальних послуг, реалізації предметів ритуальної належності, утримання кладовищ, іншого в межах міста Вінниці – суб'єктом господарювання.

Аналіз дій Відповідача

- (42) На вимогу голови Відділення від 27.04.2018 № 04-34/567 про надання інформації Відповідач листом від 11.05.2018 № 63 (вх. № 919 від 14.05.2018) повідомив, що *«станом на сьогодні у межах м. Вінниця знаходяться 2 діючих кладовища:*
 - *кладовище в с. Лука-Мелешківська, яке було передано на баланс Підприємства рішенням виконавчого комітету Вінницької міської ради від 16.02.2012 № 338 та рішенням виконавчого комітету Вінницької міської ради від 01.11.2012 № 2671;*
 - *кладовище по вул. Бессарабське шосе, 2 першу чергу першого пускового комплексу якого було передано на баланс Підприємства рішенням виконавчого комітету Вінницької міської ради від 10.10.2017 № 2273...*
... Згідно п. 3.2.5. Статуту комунального підприємства ВМР «Комбінат комунальних підприємств», затвердженого рішенням Вінницької міської ради від 18.08.2017, предметом діяльності Підприємства є організація експлуатації діючих кладовищ, закритих та умовно-закритих, що знаходяться на балансі Підприємства, в разі потреби будівництва нових кладовищ за рішенням міської ради».
- (43) Тобто, КП «Комбінат комунальних підприємств», яке створене з метою реалізації самоврядних повноважень (функцій) органу місцевого самоврядування, у зв'язку із забезпеченням виконання місцевих програм та здійсненням заходів із благоустрою на території кладовищ міста Вінниці за рахунок коштів територіальної громади міста Вінниці, має надавати безоплатний доступ до цих об'єктів як населенню, так і суб'єктам господарювання, у тому числі з використанням катафального транспорту для здійснення поховань померлих осіб.
- (44) На вимогу голови Відділення від 13.12.2017 № 04-34/1797 про надання інформації Відповідач листом від 29.12.2017 № 202 (вх. № 1789 від 29.12.2017) надав копії Договорів про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання, що здійснюють відповідну діяльність на території міста Вінниці за попередні періоди. У 2016 році плата за в'їзд згідно з укладеними договорами для всіх суб'єктів господарювання становила 200 грн, у 2017 – 250 грн.

- (45) На вимогу голови Відділення від 28.03.2018 № 04-34/423 про надання інформації КП «Комбінат комунальних підприємств» листом від 17.04.2018 № 47 (вх. № 801 від 17.04.2018) надало копії договорів про надання ритуальних послуг (укладені на період 2018 року). Згідно з п. 3.2.4 договорів, укладених із суб'єктами господарювання (крім ФОП Паньків М.І.), що надають ритуальні послуги на території міста Вінниці, *«з метою створення належних умов при експлуатації об'єктів, призначених для поховання при в'їзді на кладовища м. Вінниці власним катафальним транспортом Виконавець, з прибутку підприємця, сплачує КП «Комбінату комунальних підприємств» 300 грн., в т.ч. ПДВ, за один в'їзд транспорту. Ціна договірна. Кошти сплачуються готівкою при оформленні замовлення».*
- (46) Згідно з пунктом 3.2.4 Договору про надання ритуальних послуг від 13.02.2018, укладеного на 2018 рік з ФОП Паньківим М.І., *«з метою створення належних умов при експлуатації об'єктів, призначених для поховання при в'їзді на кладовища м. Вінниці власним катафальним транспортом Виконавець, з прибутку підприємця, сплачує КП «Комбінату комунальних підприємств» 100 грн., в т.ч. ПДВ, за один в'їзд транспорту. Ціна договірна».*
- (47) На вимогу голови Відділення від 06.02.2019 № 52-02/236 про надання інформації Підприємство листом від 06.03.2019 № 15 (вх. № 52-01/284 від 07.03.2019 № 52-01/284) надало копії договорів про надання ритуальних послуг на 2019 рік. Згідно з п. 3.2.4 договорів, укладених із суб'єктами господарювання (крім ФОП Паньківа М.І.), що надають ритуальні послуги на території міста Вінниці: *«При оформленні договору-замовлення на поховання, суб'єкт господарської діяльності надає безповоротну фінансову допомогу в сумі 300 грн».*
- (48) Згідно з пунктом 3.2.4. Договору про надання ритуальних послуг від 01.01.2019, укладеного на 2019 рік з ФОП Паньків М.І.: *«При оформленні договору-замовлення на поховання, суб'єкт господарської діяльності надає безповоротну фінансову допомогу в сумі 100 грн.».*
- (49) Разом із цим, як свідчить інформація щодо напрямів та обсягів використання бюджетних коштів на утримання кладовищ, що знаходяться на балансі КП «Комбінат комунальних підприємств», згідно з рішеннями Виконавчого комітету Вінницької міської ради про визнання КП «Комбінат комунальних підприємств» одержувачем бюджетних коштів на 2016, 2017, 2018, 2019 роки, Підприємству виділялись бюджетні кошти на утримання кладовищ у сумі 3 197 тис. грн на 2016 рік, 3 600 тис. грн на 2017 рік, 4 907,555 тис. грн на 2018 рік, 6 281,364 тис. грн на 2019 рік.
- (50) Відповідач листами від 14.11.2018 № 145 (вх. № 52-01/2007 від 14.11.2018) та від 22.07.2019 № 01-00-002-36425 (вх. № 52-01/1060 від 23.07.2019) на вимоги голови Відділення про надання інформації надав копії Договорів № 2 від 19.01.2017, № 12 від 19.01.2018, № 8 від 18.01.2019, укладених із Департаментом комунального господарства та благоустрою Вінницької міської ради, відповідно до яких КП «Комбінат комунальних підприємств» бере на себе зобов'язання з надання послуг, у тому числі утримання кладовищ, серед яких – прибирання території, вивезення сміття, вивезення гілля, згрібання та вивезення опалого листя, забезпечення очищення територій кладовищ, видалення кущів та порослей з алей кладовища, покіс трави, очищення від снігу алей та міжквартальних проїздів, посипка їх піском, інше.
- (51) Також КП «Комбінат комунальних підприємств» листом від 17.04.2018 № 47 (вх. № 801 від 17.04.2018) надало копії аналізів використання бюджетних коштів за 2016 – 2018 роки, розрахунки планів використання бюджетних коштів із надання послуг утримання кладовищ за 2016 – 2018 роки. Листом від 22.07.2019 № 01-00-002-36425 (вх. № 52-01/1060 від 23.07.2019) Вінницька міська рада надала інформацію щодо планових та фактичних напрямів та обсягів використання коштів місцевого бюджету у 2019 році на благоустрій та утримання кладовищ міста Вінниці.

- (52) За результатами аналізу цієї інформації встановлено, що у 2016 році на заробітну плату працівників Підприємства було використано бюджетних коштів – 1534,763 тис. грн, ЄСВ – 292,183 тис. грн. Згідно з розрахунками планових витрат із благоустрою кладовищ на 2016 рік до фонду заробітної плати було включено заробітну плату трьох доглядачів кладовищ.
- (53) У 2017 році на заробітну плату працівників Підприємства було заплановано та використано бюджетних коштів – 1 780,321 тис. грн, ЄСВ – 348,951 тис. грн. Згідно з розрахунками планових витрат із благоустрою кладовищ на 2017 рік до фонду заробітної плати було включено заробітну плату трьох доглядачів кладовищ.
- (54) У 2018 році на заробітну плату працівників Підприємства заплановано бюджетних коштів у сумі 2 583,659 тис. грн, ЄСВ – 522 937 тис. грн. Згідно з розрахунками планових витрат із благоустрою кладовищ на 2018 рік до фонду заробітної плати було включено заробітну плату чотирьох доглядачів кладовищ.
- (55) КП «Комбінат комунальних підприємств» листом від 29.12.2017 № 202 (вх. № 1789 від 29.12.2017) надав калькуляцію собівартості витрат і розрахунок ціни на в'їзд катафальним транспортом суб'єктам господарювання за період 2016 – 2018 років. До прямих витрат на оплату праці, на основі чого здійснювався розрахунок плати за дозвіл на в'їзд у кладовище міста Вінниці, включено прямі витрати на оплату праці доглядача кладовища, єдиний соціальний внесок, накладні витрати, прибуток (20 %), податок із доходів фізичних осіб.
- (56) На вимогу голови Відділення від 27.04.2018 № 04-34/567 до КП «Комбінат комунальних підприємств» щодо надання підтвердних документів про перерахування та використання коштів Підприємства за в'їзд на кладовища власним катафальним транспортом Підприємство листом від 11.05.2018 № 63 (вх. № 919 від 14.05.2018) повідомило: *«Підприємство не стягує кошти за в'їзд на кладовища власного катафального транспорту, в силу перебування діючих кладовищ на балансі підприємства».*
- (57) Отже, як свідчать матеріали справи, підтверджені зібраними доказами, КП «Комбінат комунальних підприємств» у період 2016 – 2018 років стягувало із суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на ринку ритуальних послуг у межах міста Вінниці, кошти за дозвіл на в'їзд на кладовища міста Вінниці з метою створення належних умов при експлуатації об'єктів, призначених для поховання, хоча ці витрати згідно з чинним законодавством фінансуються за рахунок коштів місцевого бюджету.
- (58) У 2019 році, згідно з Планом використання бюджетних коштів на 2019 рік, самостійно розрахованим Підприємством та поданим на затвердження Департаменту житлово-комунального господарства та благоустрою Вінницької міської ради, на утримання кладовищ міста Вінниці згідно з потребами КП «Комбінат комунальних підприємств» було заплановано всього 6 281 тис. грн (у т. ч. на заробітну плату 3 352 тис. грн, предмети, матеріали, обладнання та інвентар 1 103 тис. грн, оплату комунальних послуг та енергоносіїв 1 468 тис. грн, оплату послуг (крім комунальних) 1 955 тис. грн, інші видатки – 807 тис. грн).
- (59) Разом із цим у 2019 році Підприємство стягує з учасників ринку додаткові кошти на утримання кладовищ у формі безповоротної фінансової допомоги, хоча на ці цілі вже заплановано й фактично здійснюється фінансування заходів за рахунок коштів місцевого бюджету в обсягах, самостійно розрахованих із власних потреб КП «Комбінат комунальних підприємств» згідно з Планом використання бюджетних коштів на 2019 рік.
- (60) Суб'єкти господарювання ФОП Дяченко В.В., ПП «Милосердя-В», ФОП Васильєв В.О. також повідомили, що положення Договору про надання ритуальних послуг щодо надання КП «Комбінат комунальних підприємств» безповоротної фінансової допомоги в сумі 300 грн при оформленні договору-замовлення на поховання із замовниками поховання

було включено лише за ініціативи Підприємства, як і в попередні роки. Також фактично сплата коштів безповоротної фінансової допомоги проводиться «...за право заїжджати власним ритуальним транспортом на територію кладовищ». Кошти сплачуються в касу Підприємства як до проведення ритуалу поховання на кладовищах, так і після.

- (61) КП «Комбінат комунальних підприємств» здійснює діяльність з обслуговування кладовищ, наділений повноваженнями допуску на ринок ритуальних послуг за рахунок укладення договорів про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання, які виявили бажання працювати на них, та одночасно є учасником цього ринку, який нарівні з іншими учасниками повинен конкурувати (змагатись) для отримання прибутку.
- (62) Учасники ринку ритуальних послуг ФОП Дяченко В.В., ПП «Милосердя-В», ФОП Васильєв В.О., які працюють в межах міста Вінниці, стосовно сплати коштів за заїзд на кладовище повідомили, що вважають таку плату обмеженням їх діяльності та ущемленням прав, несприятливою умовою ведення діяльності на ринку ритуальних послуг та дискримінаційним становищем порівняно з КП «Комбінат комунальних підприємств», а розмір плати – економічно необґрунтованим. Також такі несприятливі умови діяльності для суб'єктів господарювання з ініціативи Підприємства призводять до додаткових витрат, які покриваються за рахунок споживачів послуг.
- (63) Зазначені суб'єкти також повідомили, що зобов'язані сплачувати ці кошти, оскільки в іншому випадку не матимуть можливості потрапити на кладовище та відповідно надавати ритуальні послуги. Крім того, як вказали окремі суб'єкти господарювання, стягнення такої плати не передбачено законодавством.
- (64) Учасники ринку зазначають, що несплата ними коштів безповоротної фінансової допомоги, що передбачена договором з КП «Комбінат комунальних підприємств» у 2019 році, буде мати наслідком неможливість виконання суб'єктами господарювання обов'язків за договором із замовником ритуальних послуг або вчинення перешкод під час їх виконання з боку КП «Комбінат комунальних підприємств». Разом із тим неукладення договору про надання ритуальних послуг призведе до неможливості здійснювати господарську діяльність на ринку.
- (65) За інформацією учасників Ринку встановлено, що у 2016 році суб'єкти господарювання сплатили КП «Комбінат комунальних підприємств» 88 400 грн, у 2017 – 193 000 грн (за винятком ФОП Паньківа М.І., який такого обліку не веде).
- (66) Підприємство листом від 06.03.2019 № 15 (вх. № 52-01/284 від 07.03.2019) повідомило, що у 2018 році суб'єктами господарювання, що здійснюють діяльність на ринку ритуальних послуг, було сплачено 199 300 грн.
- (67) У 2019 році за період із січня по липень суб'єктами господарювання (крім ФОП Паньківа М.І., який такого обліку не веде) було сплачено близько 190 000 грн, з яких:
- ФОП Дяченко В.В. – 63 000 грн за 210 поховань і заїздів на кладовище;
 - ФОП Васильєв В.О. – 81 000 грн за 434 поховання і заїзди на кладовище;
 - ПП «Милосердя-В» – 45 900 грн за 153 поховання і заїзди на кладовище.
- (68) Отже, учасники ринку сплачують КП ВМР «Комбінат комунальних підприємств» кошти за кожен заїзд транспортного засобу на кладовище, що підтверджується наданими видатковими накладними та фіскальними чеками.
- (69) На вимогу голови Відділення від 27.04.2018 № 04-34/567 КП «Комбінат комунальних підприємств» надало копії платіжних доручень та видаткових накладних, що підтверджують напрями та обсяги використання отриманих від суб'єктів господарювання коштів за в'їзд на кладовища власним катафальним транспортом у період 2016 – 2019 років, а саме:

- у 2016 році придбано підвіконня на загальну суму 2 620 грн, двері металопластикові – 6 000 грн;
 - у 2017 році придбано костюмів робочих на загальну суму 1 100 грн, здійснений капітальний ремонт зони благоустрою по вул. Медвідь, 2а вартістю 10 000 грн;
 - у 2018 році здійснено монтаж паркану на кладовищі «Підлісне» – 25 277,51 грн;
 - у 2019 щомісячно сплачуються кошти в розмірі 10,597 тис. грн земельного податку, 923,068 тис. грн єдиного соціального внеску за період січень – травень 2019 року, 730,87 грн прибуткового податку за період січень – травень 2019 року, придбані 4 костюми робочі для учасників АТО на загальну суму 1 000 грн.
- (70) Щодо напрямів використання коштів у 2019 році Підприємство листом від 06.03.2019 № 15 (вх. № 52-01/284 від 07.03.2019) повідомило, що *«кошти, отримані від суб'єктів господарювання, використовуються для сплати податків та на потреби підприємства»*.
- (71) Також Підприємство в листі від 21.06.2019 № 49 (вх. № 52-01/899 від 04.07.2019) зазначило, що у 2019 році згідно з п. 3.2.4 Договору про надання ритуальних послуг суб'єкти господарювання сплачують Підприємству безповоротну фінансову допомогу як «фінансування для надання підтримки підприємству без установаження умов його витрачання на виконання у майбутньому певних заходів» відповідно до п. 19 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 29.11.1999 № 290.
- (72) Разом із тим Підприємство повідомило, що *«...повністю потреба в коштах на благоустрій та утримання кладовищ за рахунок коштів місцевого бюджету не покривається, тому що в бюджетних відшкодуваннях не закладені кошти на утримання загальнопромислових витрат та адміністративних витрат підприємства, а саме: заробітної плати виробничого та загальнопромислового персоналу, екологічні податки, частина чистого прибутку, податок на прибуток підприємства, земельний податок, благодійні внески на АТО. Тому підприємством використовуються кошти безповоротної фінансової допомоги, добровільно сплачені суб'єктами господарювання...»*.
- (73) Тобто, КП «Комбінат комунальних підприємств» як ритуальна служба використовує отримані від учасників ринку кошти для відшкодування власних витрат на здійснення господарської діяльності за рахунок конкурентів на ринку ритуальних послуг міста Вінниці та для можливості сплачувати благодійні внески.
- (74) Отже, за результатами розгляду справи, на підставі зібраних доказів доведено, що КП «Комбінат комунальних підприємств», використовуючи своє становище як орган адміністративно-господарського управління та контролю, та в результаті закріплення цього становища державою на нормативному рівні та органом місцевого самоврядування, створило умови, за яких підприємство як суб'єкт господарювання на ринку ритуальних послуг має безоплатний доступ до кладовищ під час надання таких послуг, а для його конкурентів на вказаному ринку – ФОП Дяченка В.В., ПП «Милосердя-В», ФОП Паньківа М.І., ФОП Васильєва В.О. такий доступ є платним через необхідність сплати коштів за в'їзд на кладовища катафальним транспортом.
- (75) Також запроваджений платний доступ до ринку ритуальних послуг на території міста Вінниці суб'єктам господарювання з метою створення належних умов експлуатації кладовищ, кошти на що згідно із чинним законодавством відшкодовуються за рахунок місцевого бюджету Вінницької міської ради, що є регуляторним бар'єром доступу до вказаного ринку.
- (76) Крім того, КП «Комбінат комунальних підприємств», якому делеговані владні повноваження та яке здійснює діяльність на ринку ритуальних послуг, в інтересах збільшення чи збереження власної ринкової частки, створило умови зменшення

конкурентного тиску щодо себе, а отже, умови використання делегованих владних повноважень з метою обмеження конкуренції.

4. Правова кваліфікація дій Відповідача

- (77) Згідно зі статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» економічна конкуренція - змагання між суб'єктами господарювання з метою здобуття завдяки власним досягненням переваг над іншими суб'єктами господарювання, внаслідок чого споживачі, суб'єкти господарювання мають можливість вибирати між кількома продавцями, покупцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку.
- (78) Виходячи з положень частини другої статті 4 Закону України «Про захист економічної конкуренції» органи адміністративно-господарського управління та контролю зобов'язані сприяти розвитку конкуренції та не вчиняти будь-яких неправомірних дій, які можуть мати негативний вплив на конкуренцію.
- (79) Відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь-яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь-які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю (колегіального органу чи посадової особи), які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (80) Згідно з абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», дії органу адміністративно-господарського управління та контролю, якими встановлюються не передбачені законами України заборони та обмеження самостійності підприємств, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.
- (81) Враховуючи зазначене, матеріалами справи доведено, що дії Відповідача протягом 2016 – 2018 років, що полягали у встановленні в договорах про надання ритуальних послуг умов щодо сплати Підприємству коштів за один в'їзд катафального транспорту, що є фактично допуском на ринок ритуальних послуг на території міста Вінниці, а в 2019 році – сплати коштів безповоротної фінансової допомоги при оформленні кожного договору замовлення на поховання з метою створення належних умов при експлуатації об'єктів, призначених для поховання при в'їзді на кладовища міста Вінниці, є антиконкурентними діями, якими встановлюються не передбачені законами України заборони та обмеження самостійності підприємств, згідно з пунктом 3 статті 50, абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (82) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 № 228 «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ», КП «Комбінат комунальних підприємств» за умови виконання критеріїв щорічно визнається одержувачем бюджетних коштів на підставі рішення Виконавчого комітету Вінницької міської ради в межах відповідних бюджетних призначень, встановлених рішеннями Вінницької міської ради про міський бюджет на відповідний рік. Оплата Департаментом комунального господарства та благоустрою Вінницької міської ради фактично наданих послуг з утримання кладовищ та меморіалів, здійснюється відповідно до договору на підставі актів виконаних робіт та плану використання бюджетних коштів, який погоджується департаментом, у межах відповідних бюджетних призначень.
- (83) З метою забезпечення належного санітарно-технічного стану об'єктів благоустрою та безперебійного виконання робіт з їх утримання, власник в особі Вінницької міської ради

виділяє кошти на поповнення статутного капіталу КП «Комбінат комунальних підприємств».

- (84) Крім цього, відповідно до рішення Вінницької міської ради від 28.09.2018 № 1350 «Про затвердження Програми розвитку та утримання житлово-комунального господарства міста Вінниці на 2019-2024 рр.» запланований загальний обсяг підтримки КП «Комбінат комунальних підприємств» на період з 2019 по 2024 рік, з яких на заходи: утримання кладовищ та меморіалів – 58 476 тис. грн; поповнення статутного капіталу підприємства – 11 450 тис. грн; передачу комунального майна в безоплатне користування – 180 000 тис. грн.
- (85) Отже, доказами, зібраними в ході розслідування, доведено, що дії Відповідача, які полягали у встановленні протягом 2016 – 2018 років для суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на ринку ритуальних послуг на території міста Вінниці, обов'язку сплати Підприємству коштів за один в'їзд катафального транспорту на кладовища, та у 2019 році сплати Підприємству коштів безповоротної фінансової допомоги при оформленні кожного договору замовлення на поховання, є порушенням, передбаченим абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (86) Такі дії Відповідача відповідно до пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції.

5. Заперечення Відповідача та їх спростування

- (87) На розпорядження про початок розгляду справи Відповідач листом від 14.11.2018 № 145 (вх. № 52-01/2007 від 14.11.2018) надав свої зауваження та заперечення.
- (88) Так, Підприємство, обґрунтовуючи заперечення щодо встановлення ним обмеження самостійності підприємств на ринках ритуальних послуг у територіальних межах міста Вінниці шляхом передбачення в Договорах про надання ритуальних послуг із суб'єктами господарювання, що здійснюють відповідну діяльність у період 2016 – 2018 років, положень, якими встановлено плату за в'їзд катафального транспорту, повідомляє:
- «Відповідно до ст. 627 Цивільного кодексу України, сторони є вільними в укладенні договору, виборі контрагента та визначенні умов договору з урахування вимог цього Кодексу, інших актів цивільного законодавства, звичаїв ділового обороту, вимог розумності та справедливості.*
- У відповідності до ч. 1 ст. 632 Цивільного кодексу України, ціна в договорі встановлюється за домовленістю сторін.*
- Зі змісту договорів про надання ритуальних послуг всі суб'єкти господарювання були попередньо ознайомлені, а ціни попередньо були узгоджені сторонами. Господарські відносини між КП «Комбінатом комунальних підприємств» та виконавцями послуг визначались лише за згодою сторін...*
- ... Відповідно до ч. 2.3 ст.180 Господарського кодексу України, господарський договір вважається укладеним, якщо між сторонами у передбачених законом порядку та формі досягнуто згоди щодо усіх його істотних умов. Істотними умовами є умови, визнані такими за законом чи необхідні для договорів даного виду, а також умови, щодо яких на вимогу однієї із сторін повинна бути досягнута згода. При укладенні договору сторони зобов'язані у будь-якому разі погодити предмет, ціну та строк дії договору».*
- (89) ТАК Комітету не бере до уваги зазначене пояснення, зважаючи на таке.

Частинами третьою та сьомою статті 179 Господарського кодексу України (далі – ГК України) передбачено, що укладання господарського договору є обов'язковим для сторін, якщо, зокрема, існує пряма вказівка закону щодо обов'язковості укладення договору для певних категорій суб'єктів господарювання чи органів державної влади або органів

місцевого самоврядування. Господарські договори укладаються за правилами, встановленими Цивільним кодексом України з урахуванням особливостей, передбачених цим Кодексом, іншими нормативно-правовими актами щодо окремих видів договорів.

- (90) У додатку до Типового положення наявний Примірний договір про надання ритуальних послуг. Серед істотних умов Примірного договору про надання ритуальних послуг та в розділі 3. «Обов'язки сторін» Примірного договору відсутні зобов'язання Виконавця сплачувати кошти за послуги ритуальної служби, у тому числі кошти за в'їзд катафального транспорту на кладовище.
- (91) Тобто, договір про надання ритуальних послуг згідно з чинним законодавством є безоплатним, має відповідати вимогам статті 180 ГК України щодо наявності всіх істотних умов, нормам Закону № 1102-IV, Типовому положенню та Примірному договору про надання ритуальних послуг.
- (92) Крім цього, щодо калькуляції собівартості витрат і розрахунку ціни на в'їзд катафальним транспортом Відповідач зазначив, що витрати на оплату праці включені до калькуляції для обґрунтування понесених затрат підприємства на в'їзд суб'єктів господарювання на кладовище, однак фактично заробітна плата з цих коштів доглядачам кладовищ не нараховується. Разом із тим КП «Комбінат комунальних підприємств» вказало, що, крім окладів, які фінансуються з бюджету, доглядачі кладовища ніяких коштів не отримують.
- (93) Отже, Відповідач підтвердив встановлений Відділенням факт стягнення із суб'єктів господарювання, які здійснюють діяльність на ринку ритуальних послуг у межах міста Вінниці, коштів за в'їзд на кладовища міста Вінниці з метою створення належних умов при експлуатації об'єктів, призначених для поховання, хоча ці витрати згідно із чинним законодавством фінансуються за рахунок коштів місцевого бюджету.
- (94) Листом від 07.10.2019 № 74 (вх. № 52-01/1418 від 10.10.2019) Відповідач надав зауваження на подання з попередніми висновками у справі від 01.10.2019 № 52-03/193п.
- (95) Відповідач стверджує, що всі суб'єкти господарювання були попередньо ознайомлені зі змістом договорів про надання ритуальних послуг, а сплата коштів за договорами – попередньо узгоджена. Разом із тим Відповідач повідомив, що стягує кошти безповоротної фінансової допомоги у зв'язку з непокриттям за рахунок коштів місцевого бюджету потреб Відповідача на благоустрій та утримання кладовищ, оскільки в бюджетних відшкодуваннях не закладені кошти на утримання загальнопромислових та адміністративних витрат підприємства, а саме: заробітну плату виробничого та загальнопромислового персоналу, екологічні податки, частину чистого прибутку, податок на прибуток підприємства, земельний податок, благодійні внески на АТО.
- (96) Зазначене спростовується таким. Законодавством України передбачено, що суб'єкт господарювання, який виявив бажання працювати на ринку ритуальних послуг, повинен укласти з ритуальною службою договір про надання ритуальних послуг. У зв'язку із чим суб'єкти господарювання – учасники ринку, з метою отримання можливості працювати на ринку ритуальних послуг, змушені були погоджуватися на встановлені в договорі про надання ритуальних послуг умови Відповідача, а саме, щодо сплати коштів за в'їзд катафального транспорту, а в подальшому – безповоротної фінансової допомоги.
- (97) При цьому фінансування заходів з утримання кладовищ міста Вінниці фактично здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету в обсягах, самостійно розрахованих із власних потреб КП «Комбінат комунальних підприємств» згідно з Планом використання бюджетних коштів на 2019 рік.

- (98) Крім того, Відповідач зазначив, що суб'єкти господарювання – учасники ринку ритуальних послуг мають кращі умови для надання ритуальних послуг порівняно з Відповідачем, оскільки *«маючи не контрольовані доходи, та на відміну від комунального підприємства практично сплачують невеликі податки»*
- (99) Однак встановлення Відповідачем у договорах про надання ритуальних послуг для суб'єктів господарювання, які виявили бажання працювати на ринку, додаткової плати, у зв'язку з тим, що останні мають кращі умови для ведення господарської діяльності та фінансове становище, є необґрунтованим, враховуючи те, що Відповідач є не тільки ритуальною службою, а й учасником ринку надання ритуальних послуг – конкурентом суб'єктів господарювання.
- (100) Разом із цим Відповідач надав пояснення, аналогічні тим, що були отримані Відділенням під час розгляду справи № 04-10/06-18, при цьому будь-яких нових доказів, спростувань висновків Відділення, викладених у поданні про попередні висновки у справі, КП «Комбінат комунальних підприємств» не надало.
- (101) За таких умов, викладені Відповідачем у запереченнях на подання про попередні висновки у справі № 04-10/06-18 обставини не спростовують факту вчинення ним порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (102) Отже, матеріалами справи № 04-10/06-18 у їх сукупності доведено, що дії КП «Комбінат комунальних підприємств», які полягали у встановленні протягом 2016 – 2018 років для суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на ринку ритуальних послуг на території міста Вінниці, обов'язку сплати Підприємству коштів за один в'їзд катафального транспорту на кладовища, та у 2019 році сплати Підприємству коштів безповоротної фінансової допомоги при оформленні кожного договору замовлення на поховання, є порушенням, передбаченим абзацом дев'ятим частини другої статті 15, пункту 3 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

Враховуючи викладене, керуючись статтями 12¹ і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 48 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Тимчасова адміністративна колегія Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати дії комунального підприємства Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств» (ідентифікаційний код 03338656, адреса: 21036, Вінницька обл., м. Вінниця, вул. Анастасії Медвідь, буд. 2), які полягали у стягненні протягом 2016 – 2018 років із суб'єктів господарювання, що здійснюють діяльність на ринку ритуальних послуг, плати за в'їзд катафального транспорту на кладовища міста Вінниці, та у 2019 році коштів безповоротної фінансової допомоги при оформленні кожного договору замовлення на поховання, порушенням, передбаченим пунктом 3 статті 50 та абзацом дев'ятим частини другої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді антиконкурентних дій органу адміністративно-господарського управління та контролю, якими встановлюються не передбачені законами України обмеження самостійності підприємств.

2. Зобов'язати комунальне підприємство Вінницької міської ради «Комбінат комунальних підприємств» **у двомісячний строк з дня отримання рішення** припинити порушення, зазначене в пункті 1 резолютивної частини цього рішення.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Повідомити Антимонопольний комітет України про виконання рішення у десятиденний строк з дня його виконання.

Голова Колегії

О. ПІЦАНСЬКА